

שהיה בהם כמות של כפיצה מבוזגת – בדיוק, המשקה היוצא מזהו.
 טעם הדבר משום שהטמא לא נגע במשקה אלא רק בפרי, והפרי
 שנטמא אין בו שיעור לטמא את המשקה היוצא ממנו, שהרי מיד
 שהתחיל לסחוט ויצא מעט משקה, התמעטה כמות הפרי לפחות
 מכפיצה, ואוכל אינו מטמא אחרים אם אין בו כמות של כפיצה.
 מדייקת הגמרא: **הא** – משמע שאם היה בענבים הנסחטים כמות של
יותר מכפיצה, היה המיץ הנסחט **טמא**, ולכאורה כך הדין אף בסוחט
 לתוך הקדירה שהרי המשנה לא חילקה, **ואי אמרת שמשקה הקא**
לאוכל לתקנו, אוכל הוא, במאי איתפטר – במה הוכשר המיץ
 לקבלת טומאה. מתרצת הגמרא: **הוא מויתב לה** והוא **מפרק לה** –
 רבינא שהקשה קושיא זו הוא גם תירץ אותה, שכאן מדובר ב**סוחט**
 את הענבים לתוך הקערה לשם משקה, ולכן המיץ נטמא.
 הגמרא מביאה מחלוקת תנאים בענין משקה הבא לתקן אוכל: **אמר**
רבי ירמיה, פתנאי – נידון זה אם משקה הבא לתקן אוכל דינו כאוכל
 או כמשקה, נחלקו בו תנאים. שכן שנינו במשנה (מעשרות פ"א מ"ח),
 נחתום המחליק את פני ככרותיו **פגנבים**, שסוחט את המיץ עליהם,
 לא הוכשר האוכל, כלומר הככרות והענבים לא הוכשרו לקבלת
 טומאה. **רבי יהודה אומר**, הוכשר האוכל – (הככרות והענבים)
 לקבלת טומאה. מבארת הגמרא: **מאי לאו פהא קמיפלגי** – האם אין
 זו מחלוקתם. **מר** – תנא קמא סבר, משקה הקא לאוכל אוכל הוא,
 ואין כאן משקה שיכשיר את האוכל לקבלת טומאה, ו**מר** – ורבי
 יהודה סבר, משקה הבא לתקן אוכל לאו אוכל הוא אלא משקה,
 והוא הכשיר את הענבים והככרות לקבלת טומאה.
 דוחה הגמרא: **אמר רב פפא**, אין הכרח שבוה נחלקו התנאים, לפי
 שניתן לומר דבולי **עלמא** טוברים משקה הקא לאוכל לאו אוכל
 הוא אלא משקה, והכא **במשקה הקא לאיבוד קמיפלגי**, כלומר
 סחיטת הענבים על הככרות שעומדות לאפיה בתנור, נעשית על
 דעת שהמיץ ילך לאיבוד בשריפתו בתנור, ועל כך נחלקו. **מר** – רבי
 יהודה סבר שגם משקה שסופו לאיבוד משקה הוא, ו**מר** – ותנא קמא
 סבר לאו משקה הוא. ובפולגתא דהני תנאי – ובמחלוקת זו נחלקו
 גם תנאים אחרים בברייתא, דתנאי, המפצע ביותים בידים
מסואבות, כלומר המערך יותים בידים שמאות לרכבם וישן יוצא
 ומרטיב היותים, הוכשר – הוכשרו היותים לקבלת טומאה, לפי שנח
 לו שהיותים יתרטבו בשמן שזה מוסיף לטעמם. אולם אם ממעכם
 לסופתן – לטובלם במלח שעל ידי המעיכה הם מתרככים והמלח
 נדבק בהם, לא הוכשר – היותים לא הוכשרו לקבלת טומאה, כיון
 שכלל לא נח לו ביציאת השמן. ואם מעך את היותים כדי לידע אם
 השמן יוצא מהם בקלות והגיעו יותיו למסוק אם לאו, והשמן היוצא
 הולך לאיבוד, לא הוכשר, **רבי יהודה אומר** הוכשר. מבארת
 הגמרא: **מאי לאו פהא קמיפלגי** – האם לא בענין זה נחלקו. **דמר** –
 רבי יהודה סבר משקה העומד לאיבוד משקה הוא ולכן גם באופן
 זה הוכשרו היותים, ו**מר** – ותנא קמא סבר לאו משקה הוא והיותים
 לא הוכשרו. ואם כן אף בענין מחליק ככרותיו בענבים יש לפרש
 שנחלקו אם משקה העומד לאיבוד משקה הוא או לא.
 הגמרא דוחה שאין שתי המחלוקות שוות: **אמר רב הונא בריה דרב**
יהושע, הני תנאי – התנאים בברייתא בענין מפצע ביותים, בענין
 משקה העומד לאיבוד פליגי, והני תנאי – אבל התנאים במשנה
 במסכת מעשרות בענין מחליק בענבים לא נחלקו בענין משקה
 העומד לאיבוד, שהרי החליק בו את הככרות, אלא במשקה העומד
 לאיבוד, שהרי החליק בו את הככרות, לעולם ניתן לומר שלכל הדעות משקה
 הבא לתקן אוכל דינו כמשקה, אבל זה דווקא כאשר הוא משמש
 בתורת משקה. כגון שגומע את המשקה עם האוכל או שהטביל בו
 את האוכל, אבל כשנטרף המשקה אינה אלא לתקן את צורתו של
 האוכל, בזה נחלקו אם דינו כמשקה.
 הגמרא דנה בהבדל שבין סחיטת ענבים לבין סחיטת דג לצירי: **אמר**
רבי ירמיה אמר רב חייא בר אשי אמר רב, סוחט אדם אשכול של

ענבים לתוך הקערה שיש בה תבשיל, לפי שמשקה הבא לתקן אוכל
 דינו כאוכל ואין בזה איסור מפרק, אבל לא לתוך הקערה אפילו יש
 בה אוכל. וסוחט אדם דג להוציא את צירו ממנו אפילו לתוך
 הקערה, משום שהציר אינו משקה אלא אוכל.
 הגמרא מביאה שיש שאמרו את הדין של סחיטת ציר של דג בשם
 שמואל והוקשה להם על כך: יתיב (ישבו) רב דימי וקאמר לה להא
 שמעתא – ואמר את השמועה בענין סחיטת דג לצירו בשם רב. אמר
 ליה אביי לרב דימי, אתון משמיה דרב מתניתון – אתם למדתם
 את השמועה בשם רב ולא קשיא לכו – ולכן לא הוקשה לכם, אולם
 אנן משמיה דשמואל מתנינן לה – אנו למדנו שמועה זאת משמו
 של שמואל וקשיא לן, מי אמר שמואל שמוטר לסחוט דג לצירו
 אפילו לתוך הקערה, והאיתמר, כבשים – מיני ירקות חיים
 הכבושים בין או בחומץ, שפחטן, אמר רב, אם סחטם לגופן, כלומר
 כדי לאכול את הכבשים עצמם ולהשליך את הרוטב, מותר הדבר
 לעשותו בשבת, אבל אם סחטם למימיהן, כדי לשתות את הרוטב,
 פטור מחטאת, משום שאין זה מפרק ממש. כיון שהרוטב אינו חלק
 מגוף הכבשים אלא רק נכבש בתוכו, אבל אסור לסוחטם מדרבנן
 גזירה שמא יבא לסחוט גם יותים וענבים. ושללוק – ירקות
 המבושלים במים, בין לגופן בין למימיהן מותר לסחטם בשבת.
 ושמואל אמר, אחד כבשים ואחד שללוק לגופן מותר למימיהן
 פטור אבל אסור. והוקשה לנו, הלא סחיטת דג לצירו שהתבשל בו
 דומה לסחיטת הרוטב מהשלוק שהתבשל בו, ומדוע בשלוק אסור
 שמואל לסוחטם בשבת ובדג לצירו התיר לסחוט.
 אמר ליה רב דימי לאביי, האלהים (לשון שבועה) עיני ראו ולא
 וי' (כלו כליותי כחקי וגו') שמועה זו שמוטר לסחוט דג לצירו,
 מפומיה דרבי ירמיה שמיע לי, ורבי ירמיה שמע זאת מרבי ירמיה,
 ורבי ירמיה שמע זאת מרבי חייא בר אשי, ורב חייא בר אשי שמע
 זאת מרבי.
 הגמרא דנה בשיטות אמוראים שונות בענין סחיטת כבשים ושללוק:
 נפתא – נשוב לדברי האמוראים, כבשים שפחטן, אמר רב, לגופן
 מותר. למימיהן פטור אבל אסור, ושללוק בין לגופן בין למימיהן
 מותר. ושמואל אמר, אחד זה ואחד זה – בין כבשים ובין שללוק,
 לגופן מותר למימיהן פטור אבל אסור, ורבי יוחנן אמר, אחד
 כבשים ואחד שללוק, לגופן מותר למימיהן חייב חטאת.
 מקשה הגמרא: מיתבי, שנינו בברייתא, סוחטין כבשים בשבת
 לצורך השבת, אבל לא לצורך מוצאי שבת, ויותים וענבים לא
 יסחטו, ואם סחט חייב חטאת. ומכך שהברייתא לא חילקה בין
 סחיטת כבשים לצורך השבת, בין סחיטה לצורך גופן לבין סחיטה
 לצורך מימיהם, משמע שאפילו למימיהם מותר, ודין זה קשיא לרב
 וקשיא גם לשמואל שאסרו לסחוט כבשים למימיהם, ובודאי קשיא
 לרבי יוחנן שאמר שהסוחט כבשים למימיהם חייב חטאת.
 מתרצת הגמרא: רב מתרין את הברייתא למעמיה – לשיטתו,
 ושמואל מתרין למעמיה וכן רבי יוחנן מתרין למעמיה. רב מתרין
 למעמיה, כך כוונת הברייתא, סוחטין כבשים בשבת לצורך השבת
 אבל לא לצורך מוצאי שבת. במה דברים אמורים שמוטר,
 כשסוחט לגופן – לצורך אכילת הכבשים עצמם ולא כדי לשתות את
 מימיהם, אבל אם סוחט למימיהן פטור אבל אסור. ושללוק בין
 לגופן בין למימיהן מותר, ויותים וענבים לא יסחטו ואם סחטן
 חייב חטאת.
 ושמואל מתרין את הברייתא למעמיה – לשיטתו, סוחטין כבשים
 בשבת לצורך השבת והוא הדין לשללוק, במה דברים אמורים
 שמוטר, כשסוחט לצורך גופן, אבל למימיהן פטור אבל אסור,
 ויותים וענבים לא יסחטו ואם סחט חייב חטאת.
 ורבי יוחנן מתרין את הברייתא למעמיה – לשיטתו, סוחטין כבשים
 לצורך השבת אבל לא למוצאי שבת, אחד כבשים ואחד שללוק,
 במה דברים אמורים כשסוחט לגופן, אבל למימיהן לא יסחטו,
 ואם סחט למימיהם נעשה כמי שפחט יותים וענבים וחייב חטאת.

המשך ביאור למסכת שבת ליום שני עמ' א

1	הגמרא חוזרת לשיטת רב בענין סחיטת כבשים ושלקות ומבארת את	5	דרכם בכך ואין סחיטתם נחשבת למלאכה. וכן תני דבי מנשה]–שנו
2	טעמו: אמר רב תיבא פה אשי אמר רב, דבר תורה – מדין תורה	6	בבית מדרשו של מנשה], דבר תורה אינו תיב אלא על (דריסת)
3	אינו תיב חטאת אלא על (דריסת) [דריכת] זיתים וענבים בלבד,	7	[דריכת] זיתים וענבים בלבד, ואין עד מפי עד כשר
4	משום שדרכם בכך ודריכתם נחשבת למלאכה, אבל שאר פירות אין		

גמרא

הגמרא מבארת את הדין הראשון במשנה. שנינו במשנה: כל שבא
בחמין בערב שבת שורין אותו בחמין בשבת. מבררת הגמרא: כגון
מאי – מהי הדוגמא למאכל שהתבשל ושורים אותו במים חמים כדי
להוסיף לרכבו. משיבה הגמרא: אמר רב ספרא, כגון תרנגולתא
דרבי אבא, שהיה מבשל אותה ושורה אותה במים חמים זמן רב עד
שהיתה נימוחה ושוחה אותה לרפואה. ואמר רב ספרא על
תרנגולת זו, וימנא חרא איקלעית להם – פעם אחת נקלעתי לבית
רבי אבא ואכלתי מיניה והאכילו אותי ממנה, ואי לא רבי אבא
דאשקוני חמרא פה חלתא מרפי – שהשקה אותי יין בן שלש שנים
איתנסי – הייתי נאנס להקיא מחמת מאיסותה. הגמרא מביאה
מעשה נוסף בענין זה: רבי יוחנן רייק מבויתא דבבלאי – היה רוקק
מחמת מיאוס כשהיה נזכר במאכל הנקרא כותח הבבלי, אמר רב
יוסף, ולירוק אנן – וכן ראוי לנו לירוק מתרנגולתא דרבי אבא.
ועוד, איך זה נכון שבני ארץ ישראל מואסים בכותח הבבלי, שהרי
אמר רב גואי, וימנא חרא איקלעית להם – פעם אחת נקלעתי
לארץ ישראל ועברית – ועשיתי שם בותח דבבלאי, שאילו מיניה
כל בריהי מערבא – וכל חולי ארץ ישראל ביקשו לאכול ממנו.
הגמרא דנה במי שעבר והדיח מאכלים קלי הבישול במים חמים
בשבת. שנינו במשנה: כל שלא פא בחמין וכו' מערב שבת מדיחים
אותו בשבת, חוץ מקוליים האספנין שאפילו להדיחו אסור לפי שהוא
גמר מלאכת בישול. שואלת הגמרא: הריח חמא – אם עבר והדיח
בשבת קוליים האיספנין במים חמים מה דינו. משיבה הגמרא: אמר
רב יוסף, הריח חמא חמא. אמר רב יוסף, דרבינא, את אנן נמי
תנינא – כך גם שנינו במשנה, חוץ מקוליים וישן וקוליים האיספנין
שהדחתן זו היא גמר מלאכתה, כלומר מלאכת הבישול, שמע מינה
– מוכח מזה שאם הדיח חייב חטאת.
הגמרא מביאה משא ומתן בין האמוראים בדברי אגדה, שבמהלכו
נזכר קוליים האיספנין: יתיב וישוב רבי חייא בר אבא ורבי אסי עמו
קמיה דרבי יוחנן – לפני רבי יוחנן, וייתיב רבי יוחנן וקא מנכנס,
אמר ליה רבי חייא בר אבא לרבי אסי, מפני מה עופות שבבבל
שמינים יותר מהעופות של ארץ ישראל. אמר ליה רבי אסי לרבי
חייא, בלף – לך לך למדבר עזת, שהוא בארץ ישראל, ואראי עופות
שמינים מהן – מאלה של בבל. עוד שאלו רבי חייא בר אבא, מפני
מה מועדים שבבבל שמינים יותר מהמועדים שבארץ ישראל. אמר
לו רבי אסי, מפני שהן – בני בבל עניים, ובמשך השנה אין להם
שמחה באכילתם ולא רגיעה ממלאכתם, ולכן עיקר שמחתם
במועדים. עוד שאלו, מפני מה תלמידי חכמים שבבבל מצויינין –
לבושים בבגדים מקושטים. ענה לו, לפי שאינן בני תורה ומכבדים
אותם מחמת לבושם החשוב, אבל בארץ ישראל מכבדים את
החכמים מחמת תורתם. עוד שאלו, מפני מה עובדי כוכבים
מוזהרים, וענה לו, מפני שהעובדים שם רבי אסי לשאלותיו של רבי חייא בר
אבא אינן נכונות, ומלמד אותם את התשובות הנכונות: איתער בהו
– התעורר מדבריהם רבי יוחנן ואמר להו, דרדקי – בחורים שלא
למדו לומר סבא נכונה, לא כה אמרתי להם, נאמר (משלי ט) 'אמור
להכמה אחותי את', ויש לדרוש שאם פרור לך הדבר שאתה אומר
אותו פאחותך שהיא אסורה לך, אומרהו ואם לאו לא תאמרהו,
ומדוע אתם אומרים דברים שאינם נכונים. אמרו ליה רבי אסי ורבי
חייא, ולימא לן מר איזה מהן – יאמר לנו רבינו את התשובה הנכונה
באותם שטעינו. אמר להם, על שאלתכם, מפני מה עופות שבבבל
שמינים, הטעם הוא מפני שלא גלו משם, שנאמר (ירמיה מו יא) 'שאנן
מואב מנעוריו ושקט הוא אל שמריו ולא הורק מקבלי אל כלי
ובגדו לא חלף על פה טעמו בו וריחו לא נמר', ומוכח שהגולה
מפגי את טעמו ושמנו, אך העופות שבבבל לא גלו ולכן הם שמינים.
שואלת הגמרא: והכא מנלן דגלו – ומנין שהעופות שבארץ ישראל
כן גלו. משיבה הגמרא: דתנינא, רבי יהודה אומר, חמשים ושתים

אלא לעדות אשה בלבד, כלומר על אף שבדיני ממונות ובדיני
נפשות צריכים הדיינים לשמוע את העדות מפי העדים שראו את
המעשה, מכל מקום בעדות על מיתת הבעל להתיר את אשתו
מעגנותה, הקילו חכמים והתירו לקבל עדות מפי עד ששמע את
המעשה מעד אחר.
הגמרא דנה בנאמנות של עד מפי עד בעדות על מום בבכור: איבעיא
להו – הסתפקו בני הישיבה, עד מפי עד לעדות בבכור מהו, כלומר
האם ניתן לקבל עדות על נפילת המום מאליו בבכור, גם מפי עד
שלא ראה בעצמו את נפילת המום אלא שמע זאת מעד אחר שראה
זאת. הגמרא מביאה מחלוקת בענין זה: רב אמי אסיר – אסר את
הבכור באכילה ולא סמך על עדות זו, ורב אסי שרי – התיר.
מקשה הגמרא: אמר ליה רב אמי לרב אסי, כיצד אתה מתיר את
הבכור על פי עדות זו, והא תנא דבי מנשיא, אין עד מפי עד בשר
אלא לעדות אשה בלבד כדי שלא תשאר עגונה. מתרצת הגמרא:
אימא – כוונת התנא לומר, שאין עד מפי עד כשר אלא לעדות
שהאשה בשרה לה בלבד, ומאחר ואשה כשירה לעדות זו, גם עד
מפי עד כשר. הגמרא מביאה מעשה בענין זה: רב ימר אכשר עד
מפי עד לבכור, קרי עליה – קרא עליו מרימר בלשון גנאי, ימר שרי
בוכרא – ימר המתיר בכורות. הגמרא קובעת הלכה: והלכתא עד
מפי עד בשר לבכור.
הגמרא חוזרת לבאר את המשנה, ודנה בענין דבש הזב בשבת
מחלות דבש מרוסקות. שנינו במשנה (לעיל קמא): חלות דבש שריסקם
מערב שבת זב מהם דבש בשבת, חכמים אוסרים לאוכלו בשבת
ורבי אלעזר מתיר. כי אתא רב הושעיא מנהרדשא, אתא ואיתי
מתניתא בידה – בא והביא איתו ברייתא, ויתים וענבים שריסקן
מערב שבת ויצאו מהם משקים מעצמן, אסורין בשתיה שמא יבא
לסוחטם בידיהם, ורבי אלעזר ורבי שמעון מתירין.
מקשה הגמרא: אמר רב יוסף, וכי נכרא יתירא אתא לאשמעינן –
וכי כוונת רב הושעיא אינה אלא ללמדנו שגם רבי שמעון סובר
שמשקה הזב מאליו מותרים וענבים מרוסקים מותר בשתיה, שהרי
במשנה נזכר רק רבי אלעזר הסובר כך. מתרצת הגמרא: אמר ליה
אביי לרב יוסף, טובא קא משמע לן – חידוש גדול השמענו רבי
הושעיא גם בדברי רבי אלעזר, דאי ממתניתין – אם היינו לומדים
את שיטתו ממשנתנו בענין חלות דבש, הוה אמינא הים הוא –
דווקא שם התיר לשתות את הדבש שזב מהם, משום דמעיקרא
אובלא ולבסוף אובלא – שבתחילה כאשר הדבש היה בתוך החלות
המרוסקות הוא נחשב לאוכל וגם כשיוצא מהם הוא אוכל ואין לגזור
שלא יסוחט בידיהם את החלות המרוסקות משום שאף אם יעשה כך
אינו עובר איסור, אבל הכא בזיתים וענבים שריסקן, דמעיקרא
אובלא ולבסוף משקה – שמתחילה כשהמיץ היה עדיין בענבים
נחשב לאוכל וכשיוצא מהם הוא הופך להיות משקה, אימא לא
התיר והמיץ אסור גזירה שמא יסוחט בידיהם ויעבור על איסור דש,
קא משמע לן שגם בזיתים וענבים מרוסקים התיר רבי אלעזר את
המיץ הזב מהם.
משנה
משנתנו דנה בחימום וריכוך מאכלים בשבת באמצעות מים חמים:
כל מאכל שבא בחמין – שהתבשל מערב שבת והצטנן, שורין אותו
במים חמין בשבת כדי לחממו ולרככו ואין בכך משום בישול, לפי
שאין בישול אחר בישול. וכל דבר מאכל שלא פא בחמין – שלא
התבשל מערב שבת, כגון בשר יבש שניתן לאוכלו בשעת הדחק אף
כשאינו מבושל, מדיחין אותו במים חמין בשבת, אבל אסור
לשורו במים חמים כיון שבוה הוא מבושל. חוץ מן המליח הישן –
דג מלוח שעמד במלחו במשך שנה, (ודגים מלוחין קטנים) וקוליים
האיספנין – מין נוסף של דג מלוח, שאסור אפילו להדיחם בשבת
בחמין, כיון שמומנת רוב מלחם די בהדחתם זו כדי לתקנם לאכילה
ונמצא שהדחתן זו היא גמר מלאכתה, כלומר גמר מלאכת בישולם.

1 שְׁנָה לֹא עָבַר אִישׁ בִּיהוּדָה, שְׁנֵאמַר (ירמיה ט ט) 'עַל הַהָרִים אֲשֶׁא כְּכִי
2 וְנָהִי וּגו' מַעוֹף הַשָּׁמַיִם וְעַד בְּהֵמָה נִדְּרוּ הָלָכוּ, 'בְּהֵמָה' בְּגִמְטְרִיא
3 חֲמִשִּׁין וְתַרְתִּין הָיוּ.
4 הגמרא מבארת מה אירע לבעלי החיים שגלו: אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב אָמַר
5 רַבִּי יוֹחָנָן, פּוֹלֵן – כָּל בַּעֲלֵי הַחַיִּים שֶׁגָּלוּ לַבָּבֶל חָזְרוּ לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל
6 חוּץ מִקּוֹלָיִים הָאִיסְפָּנִין שֶׁלֹּא חָזְרוּ. וְהַטַּעַם, דְּאָמַר רַב, הָיִי מְדַרְי
7 דְּבָבֶל – מִי הִתְהוּם שֶׁבִּבְבֶּל, מִהֲדַרִּי מִיָּא לְעֵין עֵיטָם – עוֹלִים דֶּרֶךְ
8 מִדְּרוֹנוֹת וּמַחִילוֹת צְרוֹת וּמִגִּיעִים לִמְעִין הַנִּקְרָא עֵין עֵיטָם, וְהַדְּגִים
9 שֶׁגָּלוּ לַבָּבֶל עָלוּ עִם הַמַּיִם וְהִגִּיעוּ חֲזָרָה לְמִקְוֵמָם בָּאָרֶץ. וְהָאִי –
10 וְקוֹלִיִּס הָאִיסְפָּנִין בֵּינוֹן דִּלְא שְׁדִיר שְׁדִירִיה – שֶׁשֶּׁדְּרָתוֹ אֵינָה חֹזֶקָה, לֹא
11 מְצִי סָלִיק – לֹא יָכוֹל הִיָּה לַעֲלוֹת דֶּרֶךְ הַמַּחִילוֹת.
12 הגמרא חוזרת להביא תשובותיו של רבי יוחנן לשאלותיו של רבי
13 חייא בר אבא: וְעַל שְׁאֵלְתְּכֶם מִפְּנֵי מָה מוֹעֲדִים שְׁבַבְכֶּל שְׁמַחִים יוֹתֵר
14 מִבָּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, הַטַּעַם הוּא מִפְּנֵי שְׁלֹא הָיוּ בְּאוֹתָהּ קָלָלָה
15 שֶׁנִּתְקַלְלָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, דְּבִתְיָב בַּהּ (הושע ב יג) 'וְהַשְׁבֵּתִי כָּל מְשׁוֹשָׁהּ
16 חֲנָה חֲדָשָׁה וְשִׁפְתָּהּ וְכָל מוֹעֲדָה', וְכִתְיָב (ישעיה א יד) 'חֲדָשִׁיכֶם
17 וּמוֹעֲדֵיכֶם שְׁנֵאָה נִפְשִׁי הָיוּ עָלַי לְמוֹרָח'. מִבִּאֲרַת הַגְּמָרָא: מֵאִי – מֵהַ
18 כּוֹוֹנַת הַפֶּסוֹק 'הָיוּ עָלַי לְמוֹרָח'. מִשִּׁיבָה הַגְּמָרָא: אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
19 אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא דִּיִּין לְיִשְׂרָאֵל שְׁחוּטָאִין לְפָנֵי אֱלֹא

20 שְׁמַטְרִיחִין אוֹתִי לִידַע אִיזוֹ גְּזִירָה קָשָׁה אָבִיא עֲלֵיהֶן.
21 הגמרא מביאה מימרא בענין קללת המועדים שבארץ ישראל: אָמַר
22 רַבִּי יַעֲקֹב, אֵין לָךְ כָּל רֶגֶל וְרֶגֶל שְׁלֹא פִּאֲתָה פּוֹלְשֶׁת – חִיל הַמֶּלֶךְ
23 לְצִיפּוּרִי. וְאָמַר רַבִּי חֲנִינָא, אֵין לָךְ כָּל רֶגֶל וְרֶגֶל שְׁלֹא פִּאֲ לְמַטְרִיהָ
24 אֲנִמּוֹן וְקִמְטוֹן וּבַעַל זְמוּרָה – פְּקִידֵי הַשְּׁלֹטוֹן שְׁבָאִים לְבוּזוֹ וּלְהַטִּיל
25 עוֹל, וְכָל זֶה מַחֲמַת הַקִּלְלָה שְׁדִיבֵר עֲלֶיהָ הַנְּבִיא.
26 הגמרא חוזרת לתשובותיו של רבי יוחנן: וְעַל שְׁאֵלְתְּכֶם מִפְּנֵי מָה
27 תִּלְמִידֵי חֲכָמִים שְׁבַבְכֶּל מְצוּיִינִין בַּלְבוּשֵׁיהֶם, הַטַּעַם הוּא, לֹא מִשּׁוּם
28 שְׁאִינֶם בְּנֵי תוֹרָה אֲלֵא לְפִי שְׁאִינֶן בְּנֵי מְקוֹמָן, שֶׁהָרִי מְקוֹמָם הוּא
29 בָּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהֵם גָּלוּ מִשָּׁם לַבָּבֶל, וְהַגּוֹלָה לְמִקְוֵם זֶר מִתְּלַבֵּשׁ
30 בְּבִגְדֵים חֲשׁוּבִים כְּדִי שִׁיכְבְּדוּהוּ. דְּאָמַרִי אֵינְשִׁי – שֶׁהָרִי הַבְּרִיּוֹת
31 אֹמְרוֹת, בְּמָתָא שְׁמָאִי – בַּעֲרִי שְׁמִי מְכַבְּדִנִי, כִּלְא מָתָא תוֹתָבָאִי –
32 אֲבָל שְׁלֹא בַּעֲרִי בְּגָדִי מְכַבְּדִים אוֹתִי.
33 הגמרא מביאה ראייה לרבי יוחנן שבני בבל הם בני תורה: נֹאמַר
34 בַּפֶּסוֹק (ישעיה כז ו) 'הַבָּאִים יִשְׂרָשׁ יַעֲקֹב יִצְיִן וּפְרַח יִשְׂרָאֵל', תִּנִּי רַב
35 יוֹסֵף, אֵלּוּ תִּלְמִידֵי חֲכָמִים שְׁבַבְכֶּל שְׁעוֹשִׁין צִיּוֹן וּפְרָחִים לְתוֹרָה.
36 וְעַל הַשְּׁאֵלָה מִפְּנֵי מָה עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים מְזוּהָמִין, הַטַּעַם הוּא, מִשּׁוּם
37 שְׁלֹא עָמְדוּ עַל הָר סִינִי, וְהִינּוּ שְׁבַשְׁעָה